

OSĄDZENIE (52) *sb n*

-f-, -s- (47), -fs-, -fz-, -sz- (5).

o oraz pierwsze e jasne, w końcowym e wahania.

sg *N* osądzenié (19); -é (1) *OpecŻyw*, -e (1) *OpecŻywSandR*, -(e) (17). ◇ *G* osądzeniã (10). ◇ *D* osądzeniu (4). ◇ *A* osądzeni(e) (6). ◇ *I* osądzeniem (4) *GórnRozm* (2), *SarnStat* (2), osądzenim (2) *SkarŻyw*, *CzechEp*; ~ -ém (2), -(e)m (2). ◇ *L* osądzeniu (7).

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde bez cytatu s.v. osądzić*.

1. *Przeprowadzenie rozprawy sądowej, wydanie wyroku, skazanie na jakąś karę; iudicium Vulg, PolAnt; sententia Mącz, Modrz; cognitio, decretum, praeiudicium Mącz; catacrisis, iudicatio Calep; condemnatio, damnatio, damnatus, iudicium damnatorium Cn (24) : (koment) A powstań miły panie w ofądzeniu kthores obiecał [Ps 7/7]. To iest. Napełni to aby lud zydowski był skaran, czos przez proroki obiecał iż małz skarac nieprzijaciele moje. *WróbŻółt* C4v; á gdzieby kto kogo zabił/ będzie godzien ofądzenia. *Leop Matth* 5/21; *Mącz* 49a, 176d; *Catacrisis* – Ofądzenie, wirok. *Calep* 171a, 567b [2 r.]; A gdzieby kto [...] ábo téz we trzech Niedzielách przed záczęciem fądu tego/ ábo téz we trzech Niedzielách po ofądzeniu/ iáką ofobę fzláchecką ránił álbo zabił/ tedy podług Státutu poftąpić przeciw iemu *SarnStat* 858.*

osądzenie czego (1): Dla tego ie [sędzie] lepák lichem kładę/ bo iefli by byli cetnem/ á niezgadzáli by fię w ofądzeniu cze⁸⁰/ zázwždyby iednego fzukác trzebá *ModrzBaz* 92v.

osądzenie czyje [= *kto osądza*] [*G sb i pron*] (5): *GroicPorz* i4; *Mącz* 383a; á fędziowie oni niefpráwiedliwi/ [...] potępili świętego/ iáko mężoboycę y cudzołożnika. A Cefarz zá onym ich ofądzeniem/ złą fpráwę máiąc: po wftykim go páńftwie fzukác ná gárdło kazał *SkarŻyw* 391; *SarnStat* 120, 962.

osądzenie czyje [= *kto jest osądzony*] [*w tym: G sb i pron* (2)] (5): *OpecŻyw* 132v; *OpecŻywSandR nlb* 4v; *RejAp* 98; *ActReg* 10; przez prędkie á fkwápliwie Páná ofądzenie/ gdy rzekli/ godzien śmierci. *LatHar* 316.

Wyrażenia: »prawne osądzenie« (2): Gdycby było miáło bydź dofyć ná práwnem ofądzeniu/ tedycby było dokládác nie trzebá/ *juftè secundum Deum, aequitatem etc. GórnRozm* G, G.

»sprawiedliwe osądzenie« (1): w tey przýsędze/ dwie tylko rzeczy fą/ zá práwnem ofądzeniem/ to iest/ *Secundum jus scriptum* iedná/ á druga *Secundum partium controversias*, á trzy rzeczy fą fpráwiedliwym ofądzeniem/ to iest *juftè, secundum Deum, aequitatem etc. GórnRozm* G.

»na śmierć osądzenie« (3): *OpecŻyw* 132v; *OpecŻywSandR nlb* 4v; O Pánie Iezu Chryfte/ [...] ktorys raczył dla odkupienia nášzego odnieść [...] od fálżywych fwiádkow ofkárzenie/ ná śmierć ofądzenie *LatHar* 278.

Szeregi: »osądzenie albo dekret« (1): *Latebrae tabellae*, Táyemne ofądzenie/ álbo dekret który przed tym ná cedulkách fędziowie zwykli dáwác *Mącz* 185a.

»osądzenie i (a) skazanie« [*szyk* 2:1] (3): Iezufa milégo ná fmiertz okrutną krzyżową ofądzenijé ij fkazanijé. *OpecŻyw* 132v [*idem*] *OpecŻywSandR nlb* 4v; *Mącz* 383a.

2. *Ocena, osąd, opinia; abiudicatio, censura BartBydż; arbitratus, cognitio, interpretatio Mącz* (12) : *Abiudicatio*, osądzenye *BartBydż* 2b, 2b; ale ty rzeczy ktore fą w vrinie: nieodmieniaią fie/ á

tak pewnieyŹe ofądzienie z nich mozełz miecz. *FalZioł* V 7; W rzeczy łaczoney ku ofądzieniu nie trzeba wiekiego [!] mowienia/ ale w rzeczy trudney dłuŹsza pilnołć á myłlenie zależy. *BielŻyw* 141; Interpretatio [...], Sąd/ Ofądzienie. *Mącz* 173a, 14a, 251a.

osądzienie czego (1): Dániny po Státucie Alexándrowym, y ofądzieniu stárych liftów. *SarnStat* 93.

osądzienie czyje [= *kto osądzá*] [*w tym: G sb* (2), *pron poss* (1)] (3): In omen accipere, Wziąć łobie zá fzczęście czyje ofądzienie. *Mącz* 263b, 251a; muŹi błędzić [*Ksiądz Kanonik*]/ y łam nákoniec w tym lię pokazáć/ co ná nas wlecze: to iełt Arrianem: onego stárego heretyká plemiennikiem: A to wedle ofądzienia Athánázego: ktory to o ArryulŹu powieda *CzechEp* 142.

osądzienie czyje [= *kto jest osądzony*] (1): De vultu tuo iudicium meum prodeat [...]. Z oblicza twego (i. z iawnego vznania twego) niechay wynidzie ofądzienie moje *WróbŻołt* 16/2.

Szereg: »uznanie i osądzienie« (1): Ad Senatus cognitionem pertinet, Tá rzecz należy ku vznaniu y ofądzieniu pánów rádnych. *Mącz* 251a.

3. Potępienie; condemnatio, iudicium *PolAnt* (16) : *RejPos* 178; włzelkie stáranie czynię/ żebym piłal do was o łpołeczneł nálzem zbáwieniu [...] was nápomináiąc ábyłcie boiowáli o wiáre raz łwiętył podána. Bo podełzli niektorzy ludzie dawno wprzod nápiłani ná to ofądzienie/ niezbożni *BudNT Iudae* 4/4, *Rom* 8/1.

osądzienie czyje [= *kto osądzá*] [*w tym: pron poss* (2), *ai poss* (1), *G sb* (1)] (4): *PatKaz* I 5v; ROzráduyże łie nád miáłtem tym niebo/ y łwięci Apołtołowie y Prorokowie: ábowiem ofądził Pan ono pirwłze o nim ofądzienie wálze. *RejAp* 153v, 154; *RejPos* 119.

osądzienie czyje [= *kto jest osądzony*] [*w tym: G sb i pron* (4), *pron poss* (2)] (6): iż niekthorzy byli prędkimi w ofądzieniu iedni drugich *BibRadz* II 90c *marg*; Biedá/ biedá miáłto wielkie ono Bábilon/ miáłto ono mocne: ábowiem iedneyze godziny przypáđło ofądzienie twoie. *RejAp* 151v, 156; *BudNT i3v marg*; A wđdy/ zá ták łrogim ofądzieniem ich/ przedłię im wolnołci ich nie odeymuie/ áni ná nie kápturá woła *CzechEp* 15; *WujNT* 460.

Szeregi: »piekło i osądzienie« (1): A to teź wiefz iáko Iob powiedal/ iż s pieklá á s takie⁸⁰ ofądzienia iuź żadnego odkupienia nie máłz. *RejPos* 147.

»pomsta a osądzienie« (1): iż dobry nigdy bez odpłáty nie iełt/ á zły bez pomłthy á bez ofądzienia łwoiego *RejAp* 156.

»osądzienie i potępienie« (1): Tác iełt łwięta y mądra opátrznóć Bozka/ [...] ná ofądzienie y potępienie Sektarzow/ y fáłŹywył Doktorow *WujNT* 460.

»osądzienie i skaranie« (1): Vpad Bábiloniey/ ofądzienie y łkaranie. *WujNT Apoc* 18 *arg*.

»osądzienie i skazanie« [*szyk* 1:1] (2): ktore łtradanye tey łprauyedlyuolŹczy od adama płzyłzlo na włzytky podluk przyrodzenia rodzące syą zbozego ofądzienya a łkazanya *PatKaz* I 5v; *RejPos* 178.

Synonimy: **1.** *dekret, ortyl, sentencyja, skazanie, skaźń, wyrok; mniemanie, opinija, uznanie, widzenie, wyrozumienie; 3.* *potępienie.*

Cf [**OSĄD**], **OSĄDZIĆ**